

ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ВІСНИК

Лосинівської
об'єднаної
територіальної
громади

ВІСНИК

Випуск 9
Серпень 2019 р.

Лосинівської Громади

Читайте в номері:

**Звіт депутата селищної
ради Н. Сердюк –
2 стор.**

**Інтерв'ю з начальником
відділу освіти, сім'ї, молоді
та спорту В. Кільовим –
5 стор.**

**Про День села Шняківка –
8 стор.**

ШАНОВНІ МЕШКАНЦІ ЛОСИНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ!

Щиро вітаю вас з Днем державного прапора та Днем Незалежності України! Безумовно, ці роки незалежності стали випробовуванням для всіх нас – випробовуванням на зрілість, на терпіння, на толерантність, нарешті – на здоровий глузд. Багато чого в нашій країні зараз викликає подив. Багато чого – обурення. Є чим пишатися, є що виправляти, є що вдосконалювати. Перш за все завжди слід пам'ятати, що змінити світ можна тільки змінивши себе.

На жаль, на сьогоднішній день продовжується відчайдушна боротьба за суверенітет нашої держави. В світлі останніх подій, хочу насамперед побажати всім мирного неба над головою, терпіння і насади, добра та спокою у кожному серці, у кожному домі.

Від усієї душі бажаємо всім міцного здоров'я, щастя, добра, достатку, миру, щедрої долі, успіхів у всіх справах і починаннях заради процвітання незалежної України, добробуту її народу. Нехай серця наповнюються гордістю за нашу державу, прагненням до єдності та порозуміння, а ваша плідна робота буде надійною запорукою щасливого майбутнього.

Зі святом Вас! Слава Україні!

Володимир АНДРІЄЦЬ, Лосинівський селищний голова

ПОВЕЛИТЕЛІ БДЖІЛ або У гармонії з світом природи!

Зовсім несподівано на порозі закладу, де працюю, з'явилася жінка. У руці газета – «Вісник Лосинівської громади». Спокійна, ввічлива, на обличчі впевненість. Я – Ірина Костюченко. У мене до вас зауваження, – робить вступ.

– Розповідайте, в чому справа, – насторожено зустрічаю такий початок розмови.

Ви писали про День селища. Про ярмаркування, торгівлю медом. Згадали й нас – Ірину Костюченко та Юрія Михайловича. Але, мабуть, неправильно були поінформовані. Юра мені не зять, а чоловік.

Обурення зі сторони пані Ірини я не відчув. Зроблено зауваження і таки справедливо. Недобре якось вийшло. А попросту, я – «проколовся». Урок на майбутнє, вважай, одержав. Надалі буду уважніший.

Але цим наша бесіда не скінчилася. Слово за слово – і ми розговорилися. Тим більше, що розмова уже сам собою окреслилася. Її тема – бджолярство.

Пані Ірина чудовий співрозмовник. У неї навіть виникло бажання, раз уже про божих комах розмова, більш детально розповісти про заняття свого чоловіка – Юрія Михайловича. Я уважно слухав її, іноді дещо уточнював, а загалом дивувався – ця жінка знає стільки всяких бджолиних таємниць! Не випадково ж з чоловіком мають спільні клопоти біля пасіки.

Моя співрозмовниця зауважує, що захоплення у чоловіка бджолами ще з дитинства. Поряд жив сусід, який мав пасіку. Тож хлопець змалку бачив увесь процес догляду за вуликами і бджілками. А ще сусід часто пригощав дітей медом. Юру теж. Смачно було. Заворожує. Тому й зародилася думка у хлопця самому завести цих незвичайних комах, дбати про них.

Йшов час. А мрія не згасала – лише розгоралася з новою силою. Одружився.

Жили спочатку в свекрухи – Катерини Іванівни. З'явилася на світ Олесь. А разом з її появою змайстрував чоловік і перші свої вулики.

У Юри, – говорить далі пані Ірина, – якась природна потреба бути біля бджіл. Порядкувати їх. Доглядати.

Роботи по господарству вистачало. Заходилися з будівництвом. Паралельно народжувалися діти. Та Юра, як не важко було, навіть і в думках не мав відмежуватися від догляду за своїми крилатими улюбленцями. Тільки-но почали жити самостійно – одразу ж чергові вулики змайстрував.

Що головне, чоловік не замикався в собі. Був відкритим, жваво спілкувався із бджолярами – односельцями. Прислухався до їх порад, приглядався до їх практики. Все корисне впроваджував у себе на пасіці. Їздив на збори, практичні зустрічі, семінари бджолярів. Навіть до Києва дістався. А на додачу до всього цього ще й передплачував періодику. Хотілося якомога більше знати про своє щире захоплення. І це не тільки в минулому. Так і нині триває. Бо бджоли –

це особливе господарство, мистецтво і наука водночас, які потребують постійного удосконалення умінь і навичок, нових знань.

Кожен рік, уже традиційно, в умовленому місці зустрічаються селищні бджоляри. Такі зустрічі можна назвати – неформальними. Серед спільників по ремеслу – і Юрій. У дружній родині зацікавлених осіб учасники бджолиного братства діляться секретами власних напрацювань. Мають від цього вітху і задоволення. Виносять, можна сказати, насолоду, бо кожен раз щось нове і корисне запозичують один в одного.

Зараз у Костюченків більше ста вуликів. Коли почув цю цифру, одразу вирвалося запитання: а як ви раду даєте такому господарству?

– Стараємося, – відповідає пані Ірина. – Чоловік спочатку мав роботу, а коли обзавівся десятками вуликів, її полишив. Тепер тільки ними й займається. Дочка вийшла заміж. Зять Олександр охоче допомагає. А ще на підмогу поспішає чоловік рідний брат, двоюрідний брат – теж не відмовляється допомогти. Ось так і виходимо із ситуації.

Підготовка до використання основного медозбору – справа не одного дня. Роботу в цьому напрямку пасічники планують і виконують заздалегідь. Обладнують відповідно вулики, нарізають сильні сім'ї, відбудовують багато хороших стільників, виводять достатню кількість молодих високопродуктивних маток, завчасно підбирають і підготовляють місце для розміщення пасіки на кочівлі.

Справжня робота, – говорить пані Ірина, – у нас починається з весни. Приємно відкривати вулик і милуватися збільшенням сім'ї. Вилітають рої і робочий день автоматично стає ненормованим. Коли температура повітря досягає позначки більшої за 15-16°C, оглядаємо сім'ї, які перезимували.

(Закінчення на 3 стор.)

Незважаючи на складнощі життя, треба йти вперед!

– Надіє Петрівно! Ви і головний бухгалтер за посадою, і голова бюджетної комісії Лосинівської ОТГ, і депутат селищної ради. Чи не забагато на одну людину обов'язків?

– Труднощів не боюся. Це тому, що маю віру в завтрашній день громади. Згадую, як вона утворювалася, організовувалася. Стільки всього невідомого було попереду. Як починати, куди далі рухатися? Плани, зрозуміло, були, бачення майбутнього і бажання працювати теж, але одна справа теорія, інша – практика. У реальному житті насправді все виходить не зовсім так, як думається. Та це не значить, що настав час розчарувань. Зовсім ні. У нас є громада, її голова – Володимир Миколайович Андрієць. До речі, я входила в ініціативну групу, яка за нього агітувала. Спільне бачення проблем. Шляхи їх вирішення. Як би важко не було, йтимемо вперед.

– Ви голова бюджетної комісії. Розкажіть, будь ласка, чим займається ваша комісія?

– Почну зі складу комісії. До неї входять відомі люди громади, компетентні спеціалісти, господарники, бізнесмени. Володимир Петренко – вчитель з Шатури, Анатолій Івашко – директор хлібзаводу, Олена Білан – підприємець, Світлана Семенов – завуч Лосинівської школи, Володимир Мозговий – представник «Агропрогресу», Сергій Петрик – підприємець. Всі вони добре знають бюджет громади, мають реальний погляд на проблеми селища. Комісія планує бюджет ОТГ. Іншими словами, доходи і витрати. Одразу ж зауважу. Катастрофічно не вистачає коштів. Виникає запитання: де їх брати? Відповідь не треба довго шукати. Для мене вона зрозуміла. Треба розвивати підприємництво, збільшити орендну плату за землю. На території громади діє ряд підприємств, які взагалі не сплачують податок у громадську казну. І все це тому, що на даний час маємо недосконалу законодавчу базу. Продовжу далі. У функції комісії входить також розгляд змін до бюджету протягом поточного року. Чому вони з'являються? У минулі роки, для прикладу, багато коштів нам надходило від народного депутата Олександра Кодолі. Їх треба було реалізовувати. А ще велика

ДОВІДКА.
 Сердюк Надія Петрівна народилася 16 листопада 1959 року в селищі Лосинівка Ніжинського району. У 1995 році закінчила Гомельський кооперативний інститут.

Трудова діяльність:
 З 1978 по 1982 рік працювала помічником головного бухгалтера Носівського громадського харчування.

З 1982 по 1983 рік – бухгалтер Ніжинської райспоживспілки.

З 1984 по 1996 рік – головний бухгалтер Лосинівського споживчого товариства.

З 1997 року – головний бухгалтер ТОВ «Аптека №41». Нині – головний бухгалтер ФОП «Герасименко Роман Сергійович».

кількість поступала листів від різних медичних організацій Чернігівщини – обласного онкоцентру, Ніжинського пологового будинку. На придбання інсуліну для області теж. Як відмовити. Всі ми люди. І проблема здоров'я для нас на першому плані. Тому допомагали. Будемо робити це й надалі.

Розподіляємо кошти і в середині громади. На утримання фельдшерсько-акушерських пунктів у селах громади, на ряд посад у лосинівській лікарні, туди ж – на підключення швидкісного Інтернету, на телемедицину, оплату енергоносіїв. Лосинівська опорна школа теж потребує підтримки. І отримує її у повному обсязі. Наші кошти йдуть також на оплату послуг методичного кабінету районного відділу освіти, на придбання паливно-мастильних матеріалів для міжшкільного навчально-виробничого комбінату та оплату його окремих посад, хореографічного колективу і т.д. і т.п.

Беремо участь також і у співфінансуванні. Будували, наприклад, дорогу в Шатурі по вулиці Шевченка. За державний коштом справу не довели б до кінця. Громада у два рази більшу суму виділила для завершення будівництва.

Надаємо матеріальну допомогу людям, які потрапили в складні життєві обставини, а особливо – онкохворим. Допомога незначна. Але що в наших силах – робимо.

Комісія також затверджує програми для комунального підприємства, освіти, спорту.

– Хотілося б, щоб ви розповіли читачам про проект соціальний гуртожиток, навіщо він потрібен громаді та як проходить його реалізація?

– Детально про цей проект говорити ще рано. Але початок вже зроблено. Що я маю на увазі? Наша громада вступила в асоціацію об'єднаних територіальних громад і виграла грант на проект. Недавно його презентував Роман Шевчун, заступник селищного голови. Розробляємо його спільно з поляками. Створення такого соціального гуртожитку планується на базі лосинівської лікарні. Увесь її другий поверх віддають під нього.

Проект передбачає кошторис у півмільйона гривень. І ці кошти у нас згодом будуть. Вони підуть на реконструкцію приміщень, облаштування сучасної кухні із побутовою технікою, на придбання наборів посуду, встановлення пральної машини. і т.д. Ці роботи на себе повинна взяти громада. Навіщо такий гуртожиток потрібен? Він для людей, з якими доля повелася жорстоко, тобто вони опинилися у складних життєвих обставинах. Про граничний строк перебування особи у цьому закладі нічого певного сказати не можу. Та і про те, як все

відбуватиметься далі, теж. Поки що більше питань, ніж відповідей. Знаю: Віта Макобрей і Роман Шевчун, як представники ОТГ, будуть брати участь в обласних заходах щодо проекту – тренінгах, творчих майстернях. Думаю, вони згодом і розкажуть про нього більш детально.

– А тепер про депутатську діяльність.

– Я депутат по 10 округу. Це вулиці Українська, Гоголя, провулок Троїцький. Проблем на моїй території вистачає. І це, в основному, тому, що мої виборці – це люди похилого віку. Багатьом із них допомагала оформляти субсидію. Вуличне освітлення теж бажає бути кращим. Роблю все, що в моїх силах. Користуючись нагодою, хочу подякувати електрику Володимиру Семенку. Людина доброї душі, він завжди йде мені назустріч, вчасно усуває неполадки на лінії. Тримаю постійний зв'язок з селищним підприємством «Промінь». Воно допомагає з розчисткою доріг у зимовий період, пилянні аварійних дерев і т.д.

На даний момент думаю важливою проблемою для нас може стати – питтєва вода. Вірніше, її постачання. Одержуємо ми її від хлібзаводу. Але водонапірна башта цього підприємства безнадійно застаріла. Потребує модернізації. На це потрібні не малі кошти. Тому невідомо, скільки вона людям прослужить. А раптом вода перестане поступати. Що тоді робити? Тож чи не час подумати над тим, щоб перейти на обслуговування комунального підприємства «Промінь»?

– І наостанок, коротко про себе?

– Зараз я працюю головним бухгалтером ФОП «Герасименко Роман Сергійович». Чоловік – Микола Антонович, пенсіонер. Маю двох доньок. Марина – адвокат, працює в Києві. Жанна працює у фармацевтичній фірмі теж в Києві. Люблю подорожувати. Закарпаття і Прикарпаття об'їздила вздовж і впоперек. Подобається місто Ужгород. Чудовою природою і привітними людьми. Там розвивається мале підприємництво. Ось куди треба вирушати за досвідом.

Бесіду вів Микола БОРЩ

**ОНОВЛЕНІ ДОРОГИ
 ДАЛИ ВІДЧУТТЯ,
 ЩО МИ НЕ ЗАБУТІ ДЕРЖАВОЮ**

По Лосинівській громаді продовжуються роботи з ремонту доріг державного значення та комунальної власності.

Так, за власні кошти селищної ради закінчено ремонт дороги по вул. Шевченка в с. Шатура, на яку в цьому році було виділено 672 тис. грн.

За рахунок державних коштів проведено частковий ремонт доріг обласного підпорядкування – Лосинівка-Шатура і Талалаївка-Лосинівка та вулиці Київська (сmt.Лосинівка).

У подальшому заплановано ремонт доріг комунальної власності: Лосинівка-Галиця (на ділянці Лосинівка-Леонідівка) та по вул. Гетьманська (сmt. Лосинівка).

Також планується за рахунок коштів ПП «Агропрогрес» відремонтувати дорогу по вул. Коцюбинського (с. Погребець).

Дорожники виконали роботи з фрезерування існуючого дорожнього покриття та влаштування основи із щебенево-піщаної суміші.

Лосинівська громада щиро вдячна дорожникам за сумлінну працю. Бажає їм подальших успіхів у нелегкій роботі, процвітання Україні, благополуччя громадянам, досягнення європейських стандартів життя!

Оновлені дороги дали відчуття, що ми не забуті державою.

Юлія КАЛУТА,
 начальник загального відділу організаційно-кадрової роботи та інформаційної діяльності

ВІЧНЕ СЕЛО

**Почуття людської
 доброти**

**Виніс я із батьківської хати,
 І краплини срібної роси
 На тих квітах, що садила
 мати.**

**І завжди у серці я беріг
 Солов'їні співи на калині,
 І той рідний дорогий поріг
 Звідки починалась
 батьківщина.**

**Вдячний я тобі моє село,
 Ти мого життя**

відрада щира,

Ти мого натхнення

джерело,

І мала й велика батьківщина.

Не забути шелест яворів,

І той сад, що

зорями світився,

І криницю в рідному селі

Із якої пив і не напився.

**Григорій КАРАПУТА,
 голова ради ветеранів
 сіл Сальне і Садове**

Комунальне підприємство «Промінь» з усіма своїми проблемами впорається!

Комунальне підприємство «Промінь» - об'єкт власності Лосинівської об'єднаної територіальної громади. Про його проблеми, економічну та соціальну спрямованість, технічне забезпечення, підсумки за минулий рік, плани на майбутнє та багато чого іншого моя розмова з його очільником Володимиром Миколайовичем СУКАЧЕМ.

— Володимире Миколайовичу, до проблем вашому підприємству не звикати. Тож не буде гаяти часу, переливати з пустого в порожнє. Одразу по суті справи — що найбільше на даний час тривожить підприємство?

— Несплата боргів за воду. Це наша найбільша головна біль. У нас 630 абонентів. Більше 200-х з них вести оплату відмовляються. Одні через матеріальну скруту. Інші - принципово.

— І який же вихід із ситуації?

— Пишемо попередження. Усно повідомляємо про це.

— І відключаєте воду?

— Та що ви? На даний час подібних випадків не зафіксовано. Однак хочу черговий раз звернутися до сумління споживачів нашої води. Ваша оплата послуги — обов'язкова.

— Слід, мабуть, і про благоустрій селища згадати?

— Довгий час у Лосинівці сміття не збирали. Деякі куточки селища нагадували сміттєзвалища, мотлох накопичувався роками і ставав причиною отруєння земель та повітря. З травня цього року ми запровадили збір відходів. Правда, не роздільний. Продаємо домогосподарствам спеціальні поліетиленові мішки для цього. Вартість одного — 12 грн. Ця сума включає і витрати за послугу. Раз на місяць в згідно графіку забираємо ці мішки із специфічним вантажем по домівках. Хотілося б, щоб був комплексний підхід до проблеми сміття. Тобто мешканці селища сортували його в спецпакети «Скло», «Пластик», «Папір». Але одна проблема тягне за собою іншу. Потрібний пункт збору, а ще виникає питання — де такий вантаж збувати? Отже, є проблема. Вона не така вже й безнадійна. При бажанні можна її вирішити. Думаю, що ми у майбутньому з нею впораємося.

— Яку техніку має на даний час ваше підприємство?

— Маємо потужну бензопилу. Її вартість — 12,5 тис. грн. У нашому розпорядженні два причепа до трак-

тора. Один придбали за власні кошти, інший подарував благодійник Анатолій Сонець. І це ще не кінець. Селищна рада вже проплатила кошти на косарку до трактора (26 тис. грн.), а також подрібнювач гілок. Він у процесі виготовлення. У вересні його вже матимемо. Плануємо поповнити технічний арсенал підприємства фронтальним навантажувачем на трактор (коштує 70 тис. грн.). Мріємо також і про автобус для надання послуг населенню (коштує 200 тис. грн.). Якщо все буде добре, то в цьому році і його придбаємо.

— Яка роль підприємства у підтримці соціальної сфери громади?

— Вважаю, що значна. Ми забезпечуємо дровами малозабезпечені сім'ї, пенсіонерів. Так, у минулому році забезпечили твердим паливом 12 пенсіонерів і сім'ю переселенців з Донбасу. Доставили по одному причепу дров на двір.

Заготовляємо дрова для шкіл, які опалюються твердим паливом (Шатурська, Лосинівська початкова школи), а також для сільських рад та клубів громади.

У зимовий час займаємося розчисткою доріг. Великих проблем у минулому році з цим не було. Бо постійну допомогу одержували від ІМК (індустріальна молочна компанія) та Миколи Григоровича Чуприни — директора СТОВ «Рід». За три-чотири дні дороги привелися у належний стан.

Обкошуємо також території кладовищ, у центрі селища біля ставка, біля будинку культури, в парку імені Воїнів-інтернаціоналістів.

— Робота вимагає і роботязких рук. Кого б із підлеглих хотіли відзначити?

— Наше підприємство нараховує 8 працівників. І про всіх хотілося б сказати добре слово. Володимир Побрусило — тракторист. Ми його преміювали за розчистку доріг у зимовий період. Коли замітало, цей чоловік починав роботу о 2-ій годині ночі, щоб лосинівський автобус, який робить рейс о 03:00 год. ночі, мав змогу курсувати за маршрутом. Також до 6-ої години ранку дорожку до станції потрібно було розчищати. Володимир Миколайович із завданням упорався.

Віктор Петрик — слюсар. У його сфері обслуговування дві водонапірні башти і каналізаційна система від трьох двоповерхових будинків. Хочу відзначити і наших працівників Івана Пороцького, Миколу Захарченка, Віктора Петрика. Хлопці добре знають своє діло. Не ледачі. Порядкують добросовісно. Впевнений, не підведуть.

Бесіду вів Микола БОРЩ

ПОВЕЛИТЕЛІ БДЖІЛ або У гармонії з світом природи!

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

Треба обов'язково знайти матку після зимівлі, і якщо її не виявлено, потрібно підсаджувати нову матку, або з'єднувати сім'ї. Треба й вичистити підмор з дна вулика. Сформувати сім'ї знову, згідно обсяженості бджіл. Забрати сухі рамки, з яких бджоли виїли корм і доповнити сім'ю кормовими рамками.

Куди вивозити бджолине господарство — голови не ламаємо. Дорога вже протоптана. На Канівський район, до села Попівка. Село це мальовниче, з багатою рослинністю. А медоносів! Їх видно-невидимо на лісових вирубах і галявинах, у низинах поблизу водойм, заплавах лугів й пасовищ. Пишні форми кушів, гарні листки, привабливі квіти. Горять вони на сонці різнобарв'ям суцвіть. Притягують до себе п'яними ароматами. Особливо важко встояти перед тими чарами теплими вечорами. Що ще для справжнього бджоляра треба? Там налаштуємо побут. І проводимо ледь не ціле літо. Раніше ціла компанія лосинівських бджолярів туди бджіл возила. Зараз тільки ми. А от з усієї України бджолярі з'їжджаються. Серед них багато наших друзів. Як розташують свої вулики, справжнє бджолине містечко виникає. Гуде, кружляє все довкіл. Таке цілюще повітря, така аура утворюється. Ніби небесне блаженство на землю спустилося. І так кожного року.

Допомагаю чоловіку проводити відкачку меду. Відкривши вулики, бджоли підкурюємо димом, щоб вони заспокоїлися. Після цього заповнені і запечатані воском рамки виймаємо із вулика. Розпечатуємо їх від воскових кришечок, ставимо медогонку і відкачуємо мед.

Повертаємося додому — і знову за діло. Починають квітнути соняшники, а це значить, що для бджіл знову робота. Наша дорога тоді пролягає на Погребець. Поближче до соняшникових полів. Разом з нами данинський пасічник Анастасій Максимович Гавриш. Мій чоловік з ним як нерозлий вода. І на Канівщині, і тут постійно разом. В усьому один одному допомагають. За довгі роки знайомства здружилися, навчилися розуміти один одного з півслова.

Запитую у пані Ірини про урожайність. Відповідає: цього року липа менше дала. Через погодні умови. Слабше цвіла, ніж торік. Сонях більше дав. Гарно цвів. Акація — як і в минулому році. Дала непогано. Крайній медозбір дають ті бджоли, котрі добре перезимували.

Ось так ми і поговорили з пані Іриною. Правда, я більше слухав. А ще намагався уявити ті картини, про які з такою насолодою оповідала вона. Справді, бджолярство — особливий світ. Не кожному він приходить до смаку. Хоча, я можу і помилятися. У таких випадках кажуть: щоб переконатися, чи справді це твоє заняття — треба спробувати. Тоді й зрозумієш.

Тож спробуйте, хто цього ще не зробив. Можливо, бджолярське ремесло — це саме те, чого не вистачає вам для повної гармонії із світом природи!

Микола БОРЩ

ПРО ГЕРОІВ НАШОГО ЧАСУ!

Пригадуєте героїв із славнозвісної поеми Івана Петровича Котляревського Евріала та Низа? Вони — лицарі, їм властиве самовіддане виконання обов'язку:

Де общее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність исправлять.
— говорить перший герой другому.

Ці рядки класика української літератури ожили в моїй пам'яті, коли обдумував, як почати розповідь про моїх — уже героїв наших.

Станіслав та В'ячеслав Назаренки — брати-близнюки. Народилися в селі Погребці. Закінчили Лосинівську школу. У 2010 році вступили до Харківського університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба. Правда, на різні факультети. Станіслав обрав військову авіацію, а В'ячеслав зробив вибір на користь авіаційної інженерії. Про професійні ази, які брати-курсанти одержали, трохи згодом. Зараз же хотілося провести маленьке дослідження: чому саме воєнну авіацію обрали наші молоді земляки?

Про шкільні роки хлопців говорить директор школи Валентина Гапоненко: «І Станіслав, і В'ячеслав навчалися добре. Особливо любили точні науки. Дружили зі спортом. Брали участь у багатьох загальношкільних та районних змаганнях. Були веселими, бадьорими, життєрадісними школярами. Один за одного стояли горою. Виконували громадські обов'язки, до яких ставилися серйозно і відповідально. Мали багато друзів і товаришів».

Була й інша сторона медалі. Я б назвав її — романтичною. Хлопців вабила романтика неба, сучасна

військова авіація. Не давала спокою мрія осідлати крилату машину і стати володарем повітряної стихії.

Навчання у військовому вузі було важким, вимогливим...Базувалося на дисципліні, потребувало ретельності і старанності. І це зрозуміло. Сучасна техніка не терпить поверховості, некомпетентності, розгільдяйства. Тут усе як у Гамлета — бути чи не бути — ось в чому питання. І курсанти Назаренки це правило добре засвоїли. До навчання ставилися з усією «викладкою». А особливо на останніх курсах, коли теорію почали поєднували з практикою.

Не передати перших хвилювань Станіслава, коли вперше сів за кермо бойової машини, коли відчув зладжену дію її механізмів і приладів, поринув у безмежну голубину неба. З цього, власне, і почалося входження юнака у воєнну авіацію. А ще прийшло розуміння, що ця професія — його, що у ній його покликанням, що віддасть усі сили, щоб стати гідним захисником України. Власне, всі військові льотчики, які виконують бойові завдання у зоні АТО, — випускники цього університету.

Паралельно з'являлася віра у власні сили і можливості, зародився перший досвід льотчика воєнної авіації.

Зараз старший лейтенант Станіслав Назаренко — штурман авіаційного загону авіаційної ескадрильї, що дислокується у Вінниці.

У бойовому строю і В'ячеслав. Нині він старший авіаційний технік інженерно-авіаційної служби авіаційної ескадрильї, що дислокується у місті Чугуїв.

Моя розповідь була б неповною, коли не згадав і меншого з братів Назаренків — Ростислава. Хлопець ще в школі виявив свої обдарування. Мав нахил до природничих і точних дисциплін, брав участь у районних та обласних олімпіадах. Зараз навчається у

Ніжинському ліцеї. На офіцера, як бачите, не пішов, а науковцем, переконаний, стане обов'язково.

За своїх дітей уболівають батьки — Оксана Петрівна і Валерій Михайлович. Тільки добра і щастя бажають їм.

Не байдужа до долі хлопців і Лосинівська громада. У день військово-повітряних сил України бажає Станіславу і В'ячеславу гідно нести звання офіцера української армії, бути вірними присязі і військовому обов'язку, надійно захищати повітряний простір України, а Ростиславу...

23 серпня хлопцю виповнилося 16 років. Тож пам'ятай, юний друже! Всі дороги, всі шляхи для тебе відкриті. Вибирай будь-який і йди за своїми почуттями і мріями. Довіряй собі і людям, тоді ти завжди будеш на висоті. Влаштовуй своє життя не поспішаючи, по вчинку, по справі. Життя любить впевнених і надійних — воно обов'язково подарувати тобі удачу!

Велика подяка батькам за виховання справжніх патріотів України.

Микола БОРЩ

ТРУДОВА СЛАВА ЛОСИНІВКИ Життя, віддане хліборобській ниві!

28 серпня цього року виповниться 20 років від дня смерті знаменитого лосинівського хлібороба Андрія Тимофійовича Литовченка.

Поговорити б про нього з кимось з рідні. Став наводити справки. З усіх сторін відповідь одна – у цього чоловіка рідня померла. Є син. Але він уже давно виїхав з селища. Підходжу до проблеми по-іншому: веду пошук тих лосинівчан, хто у 60-70-ті роки минулого століття знав близько Андрія Тимофійовича, працював з ним на хліборобській ниві, товаришував, спілкувався? Виявляється: є такі. Гортаю підшивки районної газети «Ніжинський вісник». Інформації про колгосп «Ленінський шлях» багато. Про Андрія Тимофійовича теж. В очі падають дописи Івана Федоровича Мороза, тодішнього голови колгоспу «Ленінський шлях». Не шкодував нині покійний голова добрих слів на адресу трударів, які справді заслуговували на це.

Ось так і народився маленький допис про нашого земляка-хлібороба, який все своє свідоме життя віддав полю, землі, годував державу і був щасливий від того, що вона на очах могутнішала, набиралася сил для подальшої історичної ходи. Усвідомлював, що в цьому процесі була і його часточка праці.

Андрій Тимофійович ще в юнацькі роки подружився з технікою. До неї відчував і бажання, і душевну потребу. Руки тягнулися до моторів, гусениць, ключів, гайок. І не біда, що не дали йому спочатку в руки сталеву машину. Працював помічником досвідченого майстра, набиралася від нього секретів тракторної справи. Робота в руках сперечалася. Поле все більше й більше притягувало до себе. Пронизувало ество. Перетворювалося на зміст життя.

Передвоєнні часи були тривожними. Вся країна жила в передчутті невідворотного лиха. Та не опускала рук, не збавляла темпів розвитку. Готувалася прийняти виклик. Хоча, зрозуміло ж, надіялася на краще. Ось і помічник тракториста Литовченко пахав землю, засівав її. Збирав урожаї. Мав непогані результати в праці. Молодечче завзяття вершило день завтрашній. А юначий запал не збавляв темпів. Робота йшла на лад. Міг би ще багато чого зробити для колгоспу. Та не судилося. І причиною всьому – війна. Звістку про її початок зустрів в полі. Не по собі зробилося від такого повороту подій. Не уявляв, що буде далі з державою. Які зигзаги витворить доля з ним. А та без зволікань прирікала його на випробування і поневірвання.

Були в житті хлопця битви за хліб. Тепер починалися битви на полях бой-

овищ. Не за урожаї, зрозуміло ж, а на життя і смерть. За право жити на власній землі.

Закінчив школу молодших командирів. І одразу ж на передову.

Про війну Андрій Тимофійович згадувати не любив. Навіщо ятрити серце болями і печалю. Хоча під час зустрічі з школярами любив розповісти про визвольну місію, яку несла Радянська армія країнам Європи. І не випадково. Бо і сам визволяв Румунію, Угорщину. А про бої поблизу озера Балатон, в яких брав активну участь, з особливим душевним трепетом згадував. Дуже кривавими вони були. Перемогу зустрів у австрійському місті Граці. На грудях ордени Червоної зірки, Слави III ступеня, медалі «За взяття Будапешта» і «За перемогу над Німеччиною». На обличчі щастя перемоги. Ось він – мир! Як тільки сподівався на нього. Чекав. Думками летів у рідну Лосинівку.

Далі була зустріч з рідною землею... Колгоспними нивами. Праця в ім'я добробуту держави і щастя людей.

Ім'я знатного лосинівського комбайнера Андрія Тимофійовича Литовченка згодом стало відомим далеко за межами Ніжинщини. Його самовіддану працю, дбайливе ставлення до землі, хліборобську майстерність високо оцінила Вітчизна. На грудях у ветерана, мов зорі, спалахували нагороди – ордени Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани».

Не забувала розповісти про трудові звершення Андрія Тимофійовича й преса.

У дописі Г.Озерова «Комбайнери – сини комбайнерів» (газета «Під прапором Леніна» за 28.07.1974 рік) мова йде про сімейні екіпажі хліборобів. Названо Івана Михайловича Лаврінця з сином Іваном, Миколу Петровича Гавриша з сином Володимиром, Івана Михайловича Сукача з сином Іваном. А серед них – Андрій Тимофійович Литовченко, який з сином Володимиром намолотив 650 тонн хліба.

А ось що пише про трудову доблесть лосинівського хлібороба в нарисі «Люди розквітають на землі» тодішній голова колгоспу «Ленінський шлях» Іван Федорович Мороз (газета «Під прапором Леніна» за 9 жовтня 1976 рік): перший рік десятої п'ятирічки хоч ще й не закінчився, та вже приніс багато трудових перемог, виборених у негоді. Можна назвати десятки прізвищ колгоспників, чия праця слава і героїчна. Однак назву тільки перших, на кого рівняються інші, з кого беруть приклад молоді. Запам'ятався той гарячий жнивний день, коли прямо в полі хлібороби поздоровляли Андрія Тимофійовича Литовченка з 50-річчям від дня народження і 30-річчям трудової діяльності. Пройдена велика і нелегка життєва дорога. Більше десяти тисяч гектарів хліба зібрав комбайнер. На свято першого снопа йому довірено першому стати в загінку. І це довір'я Андрій Тимофійович виправдав. Намолотив 829 тонн хліба при зобов'язанні 672 тонни.

Це він запропонував підбирати покоси правим боком підбирача, в результаті чого зменшилися втрачені зерна на 2-3 центнери на кожному гектарі. Ось що значить майстерність і турбота про врожай.

Сьогодні ще і ще раз звертаємося до історії життів славних наших земляків. Крапля по краплі збираємо подробиці їхнього життя, на підставі архівних документів, свідчень очевидців створюємо літопис їхніх ратних і трудових подвигів. Вони не скорилися гітлерівським завойовникам, мужніми були у трудових буднях, до кінця життя залишалися справжніми патріотами рідної землі. Честь і хвала їхнім працьовитим рукам!

Микола БОРЩ

Особисто з Миколою Григоровичем Чуприною, директором сальненського СТОВ «Рід», я не знайомий. Бачив його декілька разів. Невисокий, міцний, трохи схожий на цигана, з бровами, як на старих портретах українських полковників гетьманської доби. А от про його трудові будні довідуюся регулярно з районної преси. «Коли з поля йде хліб» – не до відпочинку» («Ніжинський вісник» від 19 серпня 2017 року), «У переддень професійного свята» («Ніжинський вісник» за 16.11.2018 рік). Називаю найсвіжіші публікації. І в усіх дописах один і той же висновок: справжній господар землі, за будь-яких умов виявляє витримку, вміння, знаходить шляхи до ефективного господарювання.

Народився Микола Григорович 22 серпня 1964 року, у селянській сім'ї, якраз у переддень чудової, замріяної, золоті осені. Дні ті були по-особливому м'які, ніжні, гарні, як найкрасивіша мелодія. У них поєднувалися чарівність барв теплого літчика з вечірньою і нічною прохолодою. В полі вже стояли ожереди, які палахкотіли жовтизною. Навколо пахло стиглою соломом, зерном, землею, і цей густий запах, підхоплений легким вітерцем, розносився по всьому селу, доносився і до оселі Чуприн. Він супроводжував усе дитинство Миколи Григоровича, а потім і юність. Переслідував його, коли проходив строкову службу, працював у Києві, коли був успішним бізнесменом-будівельником, мав сім'ю.

У 90-х роках часто навідувався до батьків. Відчував: щось має статись, щось неминуче станеться у його долі. Коли приходила осінь, а з полів не доносився такий пам'ятний запах, вгасало відчуття рідної землі, темрява буття окутувала душу, цей стан і народив нестримне бажання у душі і наймення йому – повернути село до життя!

Спробуймо розібратися, що проходило в ті 90-ті роки уже минулого століття? А паралельно – відповісти хоча б на такі запитання: чи тоді промовляла до людей матінка-земля урожаєм? Чи звеселяла селянське серця надіями? Чи гармонізувала з духовністю сільської людини?

90-ті роки для країни, молоді і незалежної, пам'ятні хаосом. Безладям. Руйнацією. Не треба бути ерудованим істориком, щоб зрозуміти фатальність історичного моменту. Розпадалися колгоспи і радгоспи. На очах тих, чийми руками вони створювалися. Було так: сьогодні ще жевріє колективне господарство, а завтра його – нема. Що вже там говорити про сальненський радгосп?! Не вистояли в тій задушливій атмосфері псевдо-реформування навіть колгоспи-мільйонери. Напрацьоване мозолястими руками селян колгоспне добро розграбовувалося. Тими ж селянами. Владу тоді, ніби паралізувало. Хоча помиляюся. Тоді вона якраз у формі була – сама «прихватувала» державне майно. А поля заростали бур'янами – піриєм, осотом. Та чим вони тільки не заростали?! Ферми світилися чорними дирками вікон і дверей. А сільські люди, що залишилися без роботи, були кинуті напризволяще.

Чи робив свій вибір на користь сальненців Микола Чуприна? Зрозуміло, так! Із ваганнями, і сумнівами наполю-

вину, безперечно. А раптом не так піде як задумав. Хіба такого не було тоді? Для кількох подібне кінчалось повним банкрутством. Орендаторство ж тільки-но починало заявляти про себе. Попереду стільки всього незвіданого було. А скільки всіляких бюрократичних перепонів прийшлося подолати?! Та, як бачите, спробував. Чого б йому це не коштувало. А згодом закріпився. Пустив коріння в сальненську хліборобську ниву. І це було справжнє випробування характеру і волі директора.

Хтось запитає – навіщо він це зробив? Миколі Григоровичу стан справ у Сальному у ті доленосні для селянства 90-ті не подобався. І натура хліборобська зіграла немаловажну роль, і непримиренність до ситуації, яка склалася у селі. Не зник він бачити приречених людей, які склали руки і не знали, що зі своїми паями робити. Обізвався в душі раптом батьковий характер. А ще дитяча та юнацька пам'ять змушувала.

На підмогу покликів двоюрідного брата – Олександра Калініченка, відомого на той час сальненського хлібороба, який у радянські часи пройшов шлях від помічника комбайнера до головного інженера колгоспу. А ще депутатом Верховної Ради СРСР був у свій час, бригадиром орендної бригади. Брав у помічники, бо знав – брат не підведе, там, де треба, завжди підставить плече, допоможе і порадою, і ділом. На карту було багато чого поставлено. І тільки спільними зусиллями можна було подолати перешкоди.

Як живе СТОВ «Рід» нині?

Сьогодні замало мати світлу голову, ясний розум і роботять руки. Господарства потребують надійної та ефективної техніки, а також якісних будівельних матеріалів для зведення сільськогосподарських споруд.

І нову потужну техніку, і реконструйовані, відремонтовані об'єкти СТОВ «Рід» має. А ще славиться стабільними урожаєм. Пшениця віддає в середньому по 45 ц/га, ячмін пивоварний, вирощується відповідно до угоди, укладеної з Чернігівським підприємством, родить непогано кукурудза, соняшник, соя.

Силу своїх рук, натхнення душі хлібороби СТОВ «Рід» віддають землі. Вони не знають перепочинку в думках про хліб.

Із 1812 га пайової землі СТОВ орендує 1682 га (661 договір). До бюджету Лосинівської селищної ради сплачує кошти у розмірі 2 млн. 906 тис. 728 грн. Ремонтує дороги, розчищає ставки, виділяє кошти Сальненській школі, очищає від снігу дороги. Не можна оминати і такий факт: у 2008 році СТОВ «Рід» виділив 1 млн. грн. (курс тоді складав 4 грн. за 1 долар) на подвійний газопровід, завдяки чому у Сальному та Садовому запалав голубий вогник. А ще господарство утримує місцеву футбольну команду «Рід», яка досить успішно виступає на районних змаганнях, виборює призові місця.

Хліб – найголовніше і найдорожчий плід матері-землі та рук людських. Фермер же – велика людина, від якої залежить здоров'я нації.

Миколо Григоровичу! Козацького здоров'я вам і вашій родині, щастя, хліборобського оптимізму та нових звершень в ім'я розквіту України!

Микола БОРЩ

Зробив вибір на користь людей!

Ми здатні творити завтрашній день освіти громади

Швидко промайнули літні канікули у школярів. За лічені дні їм відкриють свої обійми школи. Про здобутки і проблеми шкіл веде мову із начальником відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту Лосинівської громади Віктором КІЛЬОВИМ.

– Вікторе Миколайовичу! Новий навчальний рік не за горами. Тож перше, що хотів запитати: який настрій у начальника відділу освіти перед початком трудового року?

– Настрій відмінний. Хочеться одразу ж у бій. Думаю, порошу порохівниці ще достатньо. Маю і здоров'я, і бажання працювати. Не для задоволення власних амбіцій, зрозуміло, а для наших дітей. Вони наше майбутнє. Тому повинні мати все необхідне, щоб здобути освіту, зробити свій вибір у житті. Врешті-решт, залишити про школу, вчителів, друзів світлу пам'ять. У великій мірі дитяче щастя залежатиме від нас, педагогів, нашого ставлення до роботи, оптимізму, нашої активної життєвої позиції. Тому хочу побажати усім педагогам громади життєвих гараздів і якісної праці на благо наших школярів. Проблем в освіті громади багато. Але ми не стоїмо на місці. Прагнемо їх вирішувати. Іноді не вистачає досвіду. А в більшості – фінансів. Але у відчай не впадаємо. Учимося на ходу. Вважаю, що так і повинно бути. Адже, робимо перші кроки в громадському житті. А вони завжди нелегкі. Потребують максимум праці і зусиль. Здобутки теж є. Про це мову поведи далі. Загалом, віримо, що реформа освіти – це той єдиновірний шлях, який виведе Україну на новий рівень освітнього розвитку, принесе хороші результати. Знання стануть цінністю суспільства. Наші випускники, а їх у минулому році 31 продовжать навчання, матимуть можливість працювати на імідж держави, а не інших країн. Матимуть щастя від усвідомлення, що Україна – це їхня Батьківщина. Що вона потребує їх знань і працюючих рук. На цьому, власне, стоїмо. З цього виходимо в нашій роботі.

– Що на даний час являє собою освіта Лосинівської громади?

– Новий 2019-2020 навчальний рік освіта Лосинівської громади починає з такою загальною характеристикою: п'ять навчальних закладів: чотири ЗОШ та один ЗДО із загальною кількістю 450 учнів та 107 дошкільнят. В школах працює 67 педагогів (один педагог на сім учнів), вищу категорію мають 23 вчителі, першу – 12, другу – 10, «спеціаліст» – 11, сім учителів із педагогічним званням «старший учитель», два – «вчитель-методист». Педагогічний стаж більшості вчителів не менший двадцяти років, 12 учителів пенсійного віку.

– Освітній округ – необхідна вимога освітньої реформи. Чи можемо сподіватися, що згодом виникне Лосинівський освітній округ?

– Працюємо в цьому напрямку. Окреслюємо своє бачення його. За нашим задумом, він повинен включити в себе опорну Лосинівську ЗОШ І-ІІІ ст., школи громади, Лосинівський МНВК, ЦДЮТ, філія районної школи мистецтв. Завданням освітнього округу, опорного закладу є створення безпечного освітнього середовища, концентрація та ефективне використання наявних ресурсів, їх спрямування на задоволення освітніх потреб здобувачів освіти, створення єдиної системи виховної роботи.

– Ви заговорили про проблеми і здобутки?

– Ключове в реформі освіти – впровадити зміни, що назріли. Діти, які навчаються сьогодні, потребують сучасної освіти. У цьому зв'язку роль опорної школи виходить на перший план. У нашій громаді це – Лосинівська ЗОШ І-ІІІ ст. Громада серед пріоритетів роботи зупинилася саме на ній. Про це свідчить такий факт. На ремонт головного корпусу витрачено понад 3 млн. грн. Зараз робимо дах і міняємо покрівлю на першому корпусі. На той час, коли вочевидь поставне питання про оптимізацію малокомплектних шкіл, за нашим задумом, Лосинівська опорна школа буде мати належну матеріально-технічну базу, привабливий вигляд. У ній діти матимуть все необхідне, щоб здобути повноцінні знання. До такої школи батьки з сіл, не вагаючись, віддадуть своїх дітей. Ідемо далі... Фінансова підтримка реформ з державного бюджету дозволила у школах Лосинівської громади створити сучасне освітнє середовище. При підтримці селищного голови Володимира Андрійця та депутатського корпусу, забезпечили всі чотири перші класи громади новими меблями, комп'ютерним обладнанням, дидактичними матеріалами на суму понад 300 тисяч

грн. Облаштовано внутрішні туалети в Сальненській школі, підводимо швидкісний Інтернет до Сальненського НВК «ЗНЗ-ДНЗ І-ІІІ ступенів та Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ст. У Лосинівській ЗОШ І ст. замінили старі вікна на пластикові. Щоб це зробити, звернулися до очільника громадської організації «Правозахист Плюс» Анатолія Гунька, і він не відмовив. Багато чого зробив Анатолій Григорович і для покращення матеріальної бази Сальненської школи. Тому, користуючись нагодою, хочу подякувати нашому земляку за піклування про школи нашої громади. Не забуваємо ми і старань колишнього депутата Верховної Ради України Олександра Кодолі. Його допомога школам була відчутною, і ми дякуємо йому за це. На зробленому не зупиняємося. У новому навчальному році плануємо закупити комп'ютерну техніку та обладнання для кабінетів хімії і фізики Лосинівської школи. В Лосинівській ЗОШ І ст. плануємо встановити новий котел на альтернативному паливі. Найближчим часом буде замінено решту старих вікон у ЗДО «Сонечко».

Що головне для мене як начальника відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту в новому навчальному році? Щоб учні підвозилися до місць навчання, харчувалися, навчалися у теплих класах, щоб здобували якісні знання, а вчителі, щоб вчасно отримували заробітну плату.

У цьому році вперше пройшов захід «Успішна дитина – майбутнє громади». Спонував його директор ТОВ «Агрофірма «Лосинівська» Сергій Тихонович Селютін. Громада має висококваліфікованих педагогів, серед них: Н.Д. Авраменко, Т.М. Рубан, Г.І. Івашко, А.І. Росієць, М.М. Андрієць, Л.В. Петрик, талановитих учнів, щирх благодійників, турботливих батьків. Спільними зусиллями зацікавлених осіб ми здатні творити завтрашній день освіти громади.

Наші педагогічні та учнівські колективи протягом 2018-2019 навч. року брали участь у різноманітних заходах. Конкурс-захист робіт учнів-членів Малої академії наук, обласна новорічно-різдвяна виставка «Новорічна композиція», Всеукраїнська виставка-конкурс «Український сувенір» та ін. Дипломом ІІІ ступеня у ІІ етапі конкурсу-захисту робіт учнів-членів МАН України нагороджена учениця Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Катерина Бондаренко (керівник Ніна Авраменко).

Педагогічні працівники цього року стали активними учасниками регіональних (не)конференцій у форматі EdCamp 2018/2019 н.р., зокрема м.Київ, м.Ніжин та м.Чернігів.

Учні закладів освіти громади є активними учасниками інтелектуальних змагань та Всеукраїнських конкурсів: «Левеня», «Соняшник», «Кенгур», «Кришталева сова».

– Ви згадали невтішне для освіти слово – оптимізація?

– У цьому питанні моя позиція така. Твердження «Немає школи – нема села» хибне. Село виживає не завдяки школі, а – робочим місцям. А проблема малокомплектної школи справді змушує задуматися. Головна її болюча точка – низька фактична наповнюваність класів. Вартість навчання у наших малокомплектних школах – 23-26 тис. грн. В Сальненській та Шатурській школах значна частина учнів навчається за індивідуальною формою навчання, не за станом здоров'я. А субвенція на оплату праці вчителям розраховується за формулою: середня наповнюваність класів для Лосинівської ОТГ має бути 16 учнів. Не менше. Тому виникає загроза, що в недалекій перспективі не вистачатиме коштів на оплату роботи вчителів. Про повноцінне забезпечення освітнього процесу в таких школах взагалі мова не йде. Вихід з даної ситуації, як не прикро про це говорити, – оптимізація. Але не все так і безнадійно. У громаді синонімом до слова – оптимізація – не буде слово – закриття. Згідно Стратегії розвитку громади (вона буде згодом затверджена сесією) замість закриття шкіл ми перейдемо до створення філій опорної школи. А крім цього почнемо понижувати ступені школам. Так, Сальненський НВК замість І-ІІІ ст. одержить І-ІІ ст. При цьому будемо максимально враховуватися географічні особливості шкіл. А головне – таким чином забезпечимо якісні освітні послуги дітям.

Підсумком минулого року вважаю таке: при зменшенні кількості учнів у громаді відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту, за підтримки керівництва ОТГ та депутатів пощастило забезпечити стабільне функціонування освітніх закладів громади та збільшити обсяги фінансування освітньої галузі.

– Важливою ланкою освітнього процесу громади є й дошкільна освіта.

– Так. Зазначу одразу ж – різними формами дошкільної освіти в громаді охоплено до 80% дітей 3-5 років. На жаль, кількість дошкільнят кожного року зменшується. Так, на сьогодні у Лосинівському ЗДО «Сонечко» у 5-ти групах нараховується 66 дітей. Витрати на одну групу на рік – понад 0,5 млн.грн. В недалекому майбутньому одну групу прийдеться скоротити. Одразу ж передбачаю батьківське обурення. Але іншого виходу не бачу.

– Декілька слів про позашкільля.

– Ситуація тут така. Години гурткової роботи мають тільки окремі наші школи. І вони реалізуються. Але їх кількість для нас недостатня. Тому звертаємося за допомогою до Центру дитячої та юнацької творчості. Цей заклад, на превеликий жаль, ще не наш. Так, у минулому році ми використали для гурткової роботи в громаді 50 год. Центру. За них, зрозуміло, громада веде оплату. Це не малі гроші. Але ми не шкодуємо. Гуртки минулого навчального року були результативними. А ще вселяють оптимізм перемог у міжнародних та всеукраїнських конкурсах. Чого варті тільки витинанки Наталії Євченко! ЦДЮТ завжди відгукується на наші прохання. Так, в цьому році підпрацівники позашкільного закладу взяли активну участь у Дні селища, оздоблювали експонатами лосинівську садибу, робили випічку для святкового столу. Думаю, що нашу співпрацю слід продовжувати. Хоча громада зацікавлена в тому, щоб ЦДЮТ став повноцінним суб'єктом нашого освітнього процесу.

– А яка перспектива чекає на Лосинівський МНВК?

– З 2021 року вступить у дію нове Положення про подібні заклади. Планується їх перейменувати на міжшкільні ресурсні центри. Це значить, що даному закладу треба буде проходити інституційний аудит (атестацію). Щодо наших планів, то тут секрету ніякого немає: комбінат ми бачимо як складову освітнього процесу громади. Подібним закладам на селі немає альтернативи.

– Як пройшло оздоровлення в школах громади?

– Оздоровчо-відпочинковими послугами в 2019 році забезпечено 296 дітей, що становить 71% від контингенту здобувачів освіти 1-10 класів. Особлива подяка дирекції Шатурського НВК. Два роки підряд ця школа оздоровлювала майже всіх своїх учнів у місті Косів на Івано-Франківщині. Відпочинкова кампанія пройшла добре. Діти проводили цікаві заходи, їздили на екскурсії, знайомилися із селищними краєвидами. Враження від відпочинку залишаться у школярів надовго.

Наостанок, я хочу подякувати методистам районного відділу освіти за співпрацю. У новому навчальному році ми плануємо спільні заходи, семінари, які будуть проходити як на базі шкіл громади, так і шкіл району.

Стратегічним завданням діяльності відділу і закладів освіти у 2019/2020 н.р. визначено надання якісних освітніх послуг, вбодівання про майбутнє покоління, створення комфортних умов для розвитку дітей, співпрацю з органами місцевого самоврядування та громадою.

Бесіду вів Микола БОРЩ

«Садить квіти і любить»

З Миколою Миколайовичем Ткаченком ми зустрілися біля виборчої дільниці. Цього дня Лосинівка обирала депутата до Верховної Ради. Прийшов свій голос віддати і він. На мою пропозицію порозмовляти відгукнувся охоче. Без вагань. Відійшли в затінок – і наша розмова розпочалася. Вірніше, перший її етап, бо згодом мій співбесідник відлучився на деякий час додому, щоб доставив мені матеріали з особистого архіву. Для підтвердження сказаного ним.

Жвава розповідь цього чоловіка захопила мене. Бадьорий, життєрадісний, тактовний і привітний. Відкрите обличчя. Очі випромінюють іскринки оптимізму. У голосі впевненість. Мудрість у думках, судженнях і висновках. Розповідає про своє життя чітко, просто і зрозуміло. Без зайвих непотрібних деталей. Тільки головне, важливе, те, про що, на його думку, неодмінно треба згадати. По ходу розповіді аналізує події, вчинки людей. Не забуває і про себе. Були успіхи, були і невдачі, прорахунки... Із пісні, як говориться, слів не викинеш. І я, напруживши розум, прислухаючись до кожного його слова, намагаюся збагнути сказане, роблю спробу уловити те найважливіше, найцінніше, що дозволить створити повноцінний портрет оповідача, а заодно зрозуміти особливості того часу, в якому він жив і працював.

Праця Миколи Ткаченка у ті не далекі, але не такі уже й близькі роки була благородною і почесною. Він усі зусилля на посаді селищного голови спрямовував на служіння Лосинівці, її людям. Дбав про селищний добробут, благоустрій, соціальну сферу, історичну пам'ять односельців. Був у курсі всіх справ, пов'язаних із селищем. Тримав, так би мовити, ситуацію під контролем, а руку – на пульсі селища. Намагався чітко слідувати власним принципам, відстоювати власні позиції по всіх важливих питаннях за всяку ціну. Багатьом це було не до вподоби. Тому накликав на себе гнів, упереджене ставлення, іноді помсту. В таких ситуаціях не піддавався впливам. Не розгублювався. Продовжував жити, працювати, хоча з болем в душі. По життю тримався гідно, бо не такий характер мав, щоб його одразу ж вороги взяли і зламали. Три скликання очолював селищну раду. Був у всіх мешканців на виду, робив справи добросовісно і відповідально. До людей ставився доброзичливо, з розумінням. При потребі умів знайти те золоте слово, яке доходило до людського серця. Цим і заслужив повагу у односельців.

Мій герой народився у грізний 1942-й рік. Для України він був окупаційним. Нога фашиста гарцювала і на лосинівській землі. Мати – Галина Федорівна – ще до війни здобула педагогічну освіту, працювала вчителем Лосинівської початкової школи. А про батька у Миколи Миколайовича тільки й пам'яті: пішов на війну і не повернувся. Він загинув у бою. Але не в серці юнака. Все свідоме життя хлопець присвятив пошуку батька. І нарешті – їх зустріч відбулася. Через шістьдесят з лишком років... На білоруській землі.

Був і дід – Іван Степанович. Його теж чекала трагічна доля. На курних дорогах страшно-го лихоліття війни загубився і його слід.

До десяти років виховувався у бабусі, батькової матері. Про ті часи згадує неохоче. Бо про що там говорити. Голод, холод. Що навкруги було, те і в них. Одне тільки рятувало: бабуса працювала куховаркою – для трактористів варила. З тих недоїдок щось і йому перепало.

Та над усе мріяв піти в школу. Сісти за парту і навчатися. Так і сталося. На першому плані у мене був спорт – говорить Микола Миколайович і подає мені на розгляд грамоти тих років. Уважно вивчаю їх: Микола Ткаченко переможець легкоатлетичного кросу, Микола Ткаченко переможець змагань зі штовхання ядра, Микола Ткаченко пере-

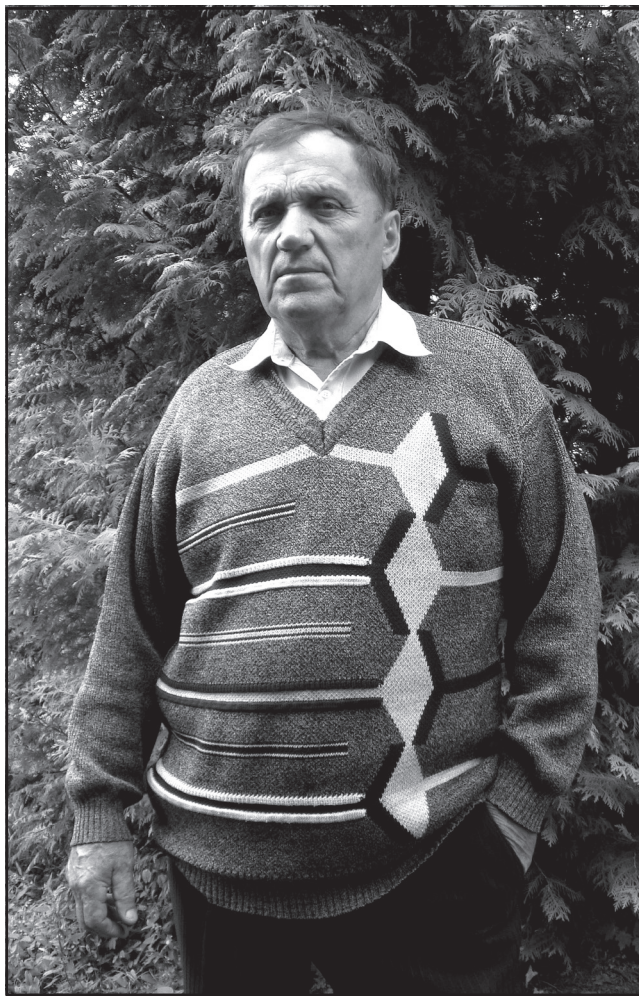
можець змагань зі стрибків у довжину. Кращий футболіст району теж Ткаченко. Можливо, щось пропустив. Хай вибачає мені мій співбесідник. А ще хлопець хотів добре засвоїти науку про рослини, бо вони притягували до себе своєю таємничістю, красою, полонили уяву.

Навчався, мріяв бути господарем хліборобського поля. До цілі в житті йшов наполегливо і цілеспрямовано.

Закінчив Лосинівську середню школу. Навчався у Сокиринському технікумі на агронома. Вибір зробив свідомо, без нічиєї підказки. І це тому, що любив землю, хотілося зрозуміти закони розвитку злаків, вирощувати дорідні урожаї, мати від цього становище в суспільстві, авторитет, визнання.

По закінченню технікуму подався на цілину. Працював у Целиноградській області в селі Єсіль, воно ж і залізнодорожною станцією було, і районним центром вважалося. Любив молодий агроном свою роботу. Одразу ж проявив себе чесним, сумлінним працівником. Щоб не бути голослівним, показує мені медаль «Учаснику уборки целинного урожая 1964 года». З посвідченням, зрозуміло. Молодий агроном Ткаченко одразу ж став, так би мовити, правою рукою голови радгоспу, в усьому йому допомагав, поради давав не тільки в питаннях агрономії, а й у веденні господарства в цілому. Міг на цілині і залишитися. Коріння пустити. Добробут свій організувати. Та не судилося. Додому кликала мати. У листах до сина тільки те й робила, що звала до себе. Ігнорувати материне прохання не міг, бо її слово було святом і оскарженню не підлягало. Тому спаккував валізу і гайда додому. В рідну Лосинівку.

Далі була армія. Служив у морській піхоті. Пригадуєте, у війну фашисти її чорною смертю називали. Це тому, що ці хлопці зневажали смерть, йшли свідомо на подвиг, не вагаючись, без роздумів виконували свій патріотичний обов'язок. Строкову службу проходив у Ленінградському воєнному окрузі. Брав участь у маневрах країн-учасниць Варшавського договору. Опанував технічні засоби. Міг керувати і автівою, і танком.

Добре володів прийомами рукопашного бою. Три роки і вісім місяців віддав державі. Кожен рік за успіхи у бойовій і політичній підготовці одержував відпустку.

Біля штабу дивізії, згадує Микола Миколайович, була так звана алея слави, де красувалися портрети відмінників бойової і політичної підготовки. Серед них – і його портрет. А головне, у збройних силах мій герой отримав гарт на все життя. Цей гарт – сила волі, стійкість, непохитна віра у власні сили, товариськість, взаємовиручка.

Додому повернувся бравим солдатом. Відпочив і знову за справи. Аграномічні. Тільки подався не на поля, а на педагогічну роботу. Запросили вчителем агрономії в Лосинівську школу (тоді навчально-виробничий комбінат працював при школі). Добрим словом згадує Микола Миколайович директорів цього комбінату Василя Григоровича Ілляшенка, Миколу Михайловича Власенка. Мудрим, досвідченими педагогами були. Цінні поради давали. Методично допомагали. Врешті-решт, гідно оцінили роботу вчителя-початківця. Став він ще й заступником директора по господарчій частині.

У 1977 році молодий педагог Ткаченко вступив на заочне відділення біологічного факультету Ніжинського педінституту. По закінченні продовжив працювати учителем агрономії у цій же школі.

У 1991 році мого героя обрано секретарем Лосинівської селищної ради. А у 1994 році

він уже голова виконавчого комітету цієї ж ради.

Боротьба за посаду, згадує мій співбесідник, точилася запекла. Були в кандидатів свої покровителі. Та тільки не в нього. В підсумку люди віддали більшість голосів саме за Миколу Ткаченка. Мабуть, вже тоді встигли розгледіти в своєму обранцеві арсенал ділових якостей і бажання бути корисним громаді.

Друга половина 1990-х – початок 2000-х років... Що то за період був для селища?

Руйнівні вітри горбачовської перебудови, затим недолугі аграрні реформи позначилися і на Лосинівці, але відчутної шкоди не завдали. Агрофірма «Ленінський шлях» (виникла у 1991 році) у середині 1990-х років оброб-

ляла 5000 гектарів ріллі. З гектара збирали по 39 процентів зернових, 54- кукурудзи, 379-цукрових буряків, 246-картоплі, 125 центнерів овочів.

На фермах утримувалося майже п'ять з половиною тисяч голів худоби. Лише корів мали 1450 голів. Понад дві тисячі голів налічувалося свиней, ще більше птиці, майже дві з половиною сотні коней, 85 бджолосімей.

Виробляли понад чотири з половиною тисячі тонн молока. Фонд оплати праці сягнув півмільйона карбованців.

На початку 21 ст. в господарстві налічувалося 13 міні-цехів. Невелика кількість людей в них працювала, але їх внесок у справу був відчутним.

У 2003 році агрофірма «Лосинівська» стала державним підприємством-дослідним господарством у складі Українською академією аграрних наук.

У 2004 році агрофірма долає вершину – 10794 тонни – такий урожай зібрала цього року лосинівські хлібороби, при середній урожайності 50 ц/га.

На новий виток діяльності виходить лосинівський хлібокомбінат. У 1995 році його очолив В. П. Івашко.

У 1999 році почав роботу Лосинівський маслосирзавод (директор – А.К. Скокій). У 2004 році ТОВ «Лосинівський маслосирзавод» взяв участь у обласному конкурсі «Кращий роботодавець року».

Стабільно працює і має позитивні результати Лосинівське сільпо (керівник – В.М. Ужищенко). У 2003 році воно обслуговувало 13 на-

селених пунктів, налічувало в них 34 торгові точки, з яких 10 спрофільовані на громадське харчування.

Лосинівська районна лікарня (керівник – І.І. Бондар, депутат районної ради) обслуговувала 19 населених пунктів, у яких проживало близько 10 тисяч жителів.

У Лосинівській школі (директор – М.М. Завгородній) на 2001-2002 н.р. навчалося 600 учнів. У 2003 році знаком «Відмінник освіти України» нагороджено учителя-філолога Ганну Герасимівну Шматок, а у 2004 році переможцем районного конкурсу «Класний керівник-2004» стала вчителька Оксана Михайлівна Дубина.

У 1996 році відсвяткував 20-річчя Лосинівський міжшкільний навчально-виробничий комбінат, у якому працювало 10 викладачів і 6 майстрів.

Лосинівський дитсадок (керівник – Н.І. Ткач) був одним із найкращих в районі. Сюди поспішали 100 маленьких жителів селища.

У Лосинівці працює бібліотека (керівник – Л.І. Окостеня). Її фонд складає 23 тисячі книг і налічує понад дві тисячі шанувальників книги.

У 2000-х роках вийшли на професійну сцену сестри Потильчак – Світлана та Валентина. Їх голоси стали символом селища, його візитною картою.

У 2004 році Лосинівка приймала IV фольклорний фестиваль «Спаський форум», присвячений 14-й річниці Незалежності України. Свято вдалося на славу.

В цьому ж році аматорський оркестр народних інструментів під керівництвом Миколи Гудименка підтвердив звання «народного».

У 2000 році у селищі відкрито футбольний клуб «Лосинівка». Згодом започатковано футбольний турнір – Кубок агрофірми «Лосинівська» – «Золота осінь Лосинівки».

А тепер ближче до справ селищної ради.

Із звіту перед односельцями голови виконкому Миколи Ткаченка за 1996 рік читаю: за минулий рік проведено одинадцять засідань виконкому та три сесії селищної Ради, на яких було розглянуто вісімдесят шість питань. Серед них – про заготівлю молока з особистих підсобних господарств, про стан підготовки до польових робіт в агрофірмі «Лосинівська», про епідеміологічний стан та екологічну ситуацію на території селищної Ради. Планувалась і проводилася робота постійних комісій. Зусиллями виконавчого комітету відновлено роботу добровільної народної дружини. Було проведено велику роботу по забезпеченню поливом, підготовці приміщень до зими.

(Закінчення на 7 стор.)

СВОЄ СЕЛИЩЕ»

(Закінчення.
Поч. на 6 стор.)

У звітному році запалав голубий вогник у котельні дитячого садка «Сонечко». Приділялося чимало уваги відпочинку молоді та мешканців селища. Проведено свято Івана Купала. Працівники будинку культури (директор М.А. Савенко) причетні до всіх заходів по відпочинку молоді. Вісім сестер милосердя оточують увагою дев'яносто вісім людей похилого віку. Виконаному довелось докласти чимало зусиль, щоб забезпечити всіх людей похилого віку паливом. Вдовам, учасникам війни та бойових дій виплачено компенсації на придбання палива в сумі 690 млн. крб., а одиноким громадянам разом з відділом соціального захисту населення виплатили грошову допомогу з фонду селищної Ради в сумі 9 млн. крб.

У селищі спорудили пам'ятник воїнам-односельцям, що загинули в роки війни. Відремонтували клуб у с.Погребець, встановили пам'ятний знак на могилі Невідомого солдата на центральному кладовищі, а також скульптуру «Врожай» при в'їзді в селище з боку с. Сального. Громадяни селища продали державі 120 тонн молока, 37 тонн картоплі, 29 тонн м'яса. («Ніжинський вісник» від 13.03.1996 р. №20).

Запитую Миколу Миколайовича: які були функції голови селищної Ради в період його каденції? Відповідає: вислуховувати односельців, консультувати, вирішувати спірні моменти, давати вичерпні відповіді, допомогти тим, хто до тебе звертається. Дуже часто люди зверталися з одними і тими ж питаннями: успадкування майна, оформлення та проектування житлобудівництва. Існував закон про самоврядування. Ним і керувалися. Тобто, пояснювали, які права має забудовник. Виникали питання стосовно торгівельної діяльності. Виносна торгівля на вулицях, до прикладу, проходила тільки з дозволу виконкому. Найбільше турбувало те, що треба було забезпечити людей паливом. Ліквідувати заборгованість по зарплаті. Часто вона сягала 5 місяців. Виплати пенсій теж. Зверталися за допомогою одинокі громадяни. Вислухавши їх біди, нестатки, часто й густо відмовляв їм. І не тому, що не хотів щось там дати, а не міг, бо не було що.

Постійно навчався. Пам'ятним лишився курс навчання «Бюджетні відносини на рівні місцевих бюджетів району», що проходив у Києві за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (липень, 2003 рік).

У лютому 2001 року схід селища і звітно-виборні збори агрофірми «Лосинівська» співпали в часі. З інтересом було заслухано звіт селищного голови М.М.Ткаченка. Успіхи і недоліки, заявив він, залежать від ситуації, яка склалась в країні. Кожного дня до виконкому йдуть зі своїми болями і пропозиціями люди. В селищі проживає 5 тисяч громадян, з них 3 тисячі працездатних, 1800 пенсіонерів, 996 дітей, 22 багатодітні матері,

120 одиноких. Бюджетні кошти були спрямовані на благоустрій, газифікацію. Разом з агрофірмою прагнемо вирішувати ці проблеми першочергово.

У цьому ж році у Лосинівці відбувся день депутата. Депутатські обов'язки нелегкі, говорить Микола Миколайович, але депутатами були ті люди, яким виборці довірили представляти свої інтереси в органі владі. День депутата перетворився у справжнє свято. Серед присутніх, згадує мій співбесідник, були депутати і члени виконкому селищної ради - ветерани війни і праці Іван Іванович Руденко, Олександр Михайлович Скрипка, заслужений працівник культури Андрій Павлович Зубок, вчителі - Микола Миколайович Шматок, Микола Михайлович Завгородній, Юрій Васильович Тімошків, Василь Михайлович Боровик, працівники агрофірми «Лосинівська» Іван Федорович Мороз, Іван Сергійович Біда, Микола Дмитрович Окостень, Олексій Іванович Жежера, Григорій Андрійович Стрілець, Михайло Іванович Процан, Володимир Петрович Парасюк, Микола Олександрович Кожурін, Анатолій Івашко, голова правління споживчого товариства Віталій Михайлович Ужищенко, головний лікар лікарні Іван Іванович Бондар, працівник цієї ж лікарні Тамара Іванівна Бурлак, директор хлібокомбінату Володимир Пилипович Івашко, працівник ТОВ «Лосинівський маслосирзавод» Сергій Петрик, працівник «ВАТ «Агрохім» Леонід Процан. Всі вони сумлінно, самовіддано працювали на користь лосинівської громади і дбайливо ставилися до громадських обов'язків.

Цікавим є звіт селищного голови на сході селища у 2004 році. Його головні положення такі: виконком селищної ради на благоустрій у 2003 року спрямував 10 тис. грн. Гроші використовувалися на утримання сміттєзвалища, стадіону, парку, пам'ятників. Розпочато ремонт доріг. Зокрема, на вулицю Радянську витрачено 20 тис. грн., а на Воровського - 10 тис. грн. Тут прокладено 300 метрів пішохідної доріжки. У 2004 році ремонт вулиць продовжуватиметься, запевнив селищний голова. Їх у Лосинівці 38 і кожна просить обновити. Але відрадно те, що на всіх прокладено газопровід. Ця робота виконується за рахунок громади. Біля приміщення Будинку культури нарешті зведено котельню і в цьому році в бюджеті селища передбачені кошти для закупівлі газових котлів. Тобто є надія, що Будинок культури зігрється і прийме в свої стіни на дозвілля молодих лосинівчан. Прийде голубе паливо і у фельдшерсько-акушерський пункт у Погребці.

Хорошою новиною у звіт селищного голови було те, що на фоні загального старіння населення в Лосинівці у 2003 році народилося більше дітей ніж у 2002-му. Менше торік і померло. А шлюб взяли 29 пар. Отож і не дивно, що селищна рада утримує дитячий садок, який відвідує 52 діток

і є необхідність відкрити ще одну гру.

Сказав Микола Ткаченко і про сестер милосердя, яких у Лосинівці вісім. На їх обслуговуванні 120 одиноких осіб похилого віку.

Працюють у селищі перукарня, майстерня по пошиттю одягу, ремонту взуття, телевізорів, радіоприймачів. Є в лосинівчан і можливість змолотити зерно, розпиляти будівельні матеріали, виготовити столярні вироби, придбати олії. Все це завдяки виробничій діяльності агрофірми «Лосинівська», яка без перебільшення левову частку вирішення проблем селища бере на себе.

Торкнувся Микола Ткаченко в своєму звіті і забезпечення односельців роботою. Незважаючи на те, що в Лосинівці працює 25 установ та організацій, завдяки яким є 1479 робочих місць, 160 чоловік стоїть на обліку в центрі зайнятості. «Але насправді безробітних більше», - зауважив Микола Миколайович.

І хоч звіт селищного голови носив спокійний характер і охопив усі сторони громади, в залі відчувалася агресивний настрій. Особливо він підвищився, коли мова зайшла про те, чому агрофірма «Лосинівська» не розпайовує землі? Відповідь на це питання дали директор дослідного господарства - агрофірма «Лосинівська» Іван Мороз та начальник районного відділу земельних ресурсів Софія Римська.

Завершуючи схід, селищний голова сказав: «Садіть квіти і любіть своє селище». І це прозвучало як послання і сучасникам, і нащадкам, бо чисті вулиці, причепурені подвір'я - візитна картка будь-якого населеного пункту. І від кожного жителя залежить охайність обійстя, прилягаючої до нього території. («Ніжинський вісник» від 04.03.2004 р.)

Згадуючи роки перебування на посаді голови виконавчого комітету, а потім і селищного голови Микола Миколайович не забув і тих, з ким працював: секретарів селищної ради Ніну Мохно і Наталію Кошарну, бухгалтерів - Марію Ткач, Надію Чаленко, а також Валентину Плаксу, Лідію Яременко, Віру Дяченко, Лідію Цокур та ін. Бажає їм міцного здоров'я, великого людського щастя, добробуту і сімейного затишку.

Навіть після звільнення з посади селищного голови (це сталося 2006 року) Микола Миколайович продовжив трудову діяльність. Сумлінно і результативно працював головним механіком фірми «Агронафтопродукт», що знаходиться в Ніжині.

Нині мій герой на відпочинку. Займається домашнім господарством. Цікавиться міжнародною політикою. Уболіває за долю України. Не байдужий до того, що відбувається у Лосинівській громаді. Все можна вирішити, які завгодно проблеми розв'язати, переконаний він, аби тільки була добра воля, зацікавленість і згуртованість жителів.

Микола БОРЩ

ЗАВЖДИ ГОТОВА ПРИЙТИ ОДНОСЕЛЬЦЯМ НА ДОПОМОГУ!

Сільський фельдшер... Цю людину поважають на селі, адже чи не кожен зобов'язаний йому здоров'ям, а подекуди й життям. Він поспішає на допомогу в будь-який час дня і ночі, незважаючи на примхи погоди. Несе таку ж відповідальність, як і лікар.

Фельдшер не лише лікує людей. Нерідко доводиться йому бути і психологом, і місцевим «засобом інформації». Дуже часто люди похилого віку потребують саме моральної допомоги. Вони часто діляться наболілим. А дехто і просто поговорити хоче. Тому фельдшер розуміє: не можна вилікувати тіло, не лікуючи душу.

А ще, село є село. Фельдшер мусить також доїти корову, порати город, доглядати господарство.

Однак, незважаючи на всі складнощі, багато сільських медиків вважають свою роботу і фах найкращими в світі.

Серед них і Оксана Вікторівна Кужель, фельдшер села Терешківка. Про неї моя розповідь.

Життєва дорога - терниста, обпалена гарячим сонцем та обвіяна колючими вітрами, але вона й різнобарвна, як весна.

Хочу розповісти про людину, яка за покликом серця та за професією своє життя присвятила людям.

Оксана Кужель - терешківський сільський фельдшер. На її плечах турбота про здоров'я терешківців.

Ще з дитинства Оксана мріяла стати лікарем.

Закінчивши школу та отримавши атестат, вступила до Ніжинського медичного училища, в якому здобула професію фельдшера.

За направленням приїхала працювати в рідне село. Дівчину зовсім не лякало сільське життя. Молода, енергійна, вона одразу ж взялася керувати місцевим фельдшерсько-акушерським пунктом. Що означає бути єдиним медиком на все село, Оксана Вікторівна зрозуміла відразу. Не роздумуючи і не вагаючись, з купою енергії кинулася в нову роботу, як на амбразуру. Скажу більше: у Терешківці знайшла своє кохання, народила сина. Тут відчуває свою необхідність людям.

Працювати фельдшером дуже складно. Адже він повинен бути готовим допомогти хворому в будь-який час, в будь-яку погоду, вдень чи вночі, у будні й вихідні. Взимку наш фельдшер йде пішки, а коли погода дозволяє - їде велосипедом. Ним і на виклики вирушає попри спеку чи дощ.

Часто доводиться надавати допомогу при серцевих нападах чи високому тиску, накладати шви на рани, надавати першу допомогу при переломах, опіках чи обмороженні, здійснювати щеплення від різноманітних дитячих хвороб та проводити щеплення для дорослих згідно плану профілактичних щеплень. Постійно контролювати та організовувати обстеження жителів села на туберкульоз. Залучати жителів села до складання декларації із сімейним лікарем. Відвідувати хворих на дому та надавати їм відповідну допомогу. Постійно оглядати новонароджених дітей.

Ліками фельдшерсько-акушерський пункт забезпечений, а ось медичне обладнання потребує оновлення.

Фельдшеру завжди необхідна зібраність, витривалість, здатність швидко та вміло діяти, якщо виникла якась кризова ситуація, а також відповідальність, співчуття, тактовність. Багато з таких рис є й у терешківського фельдшера Оксани Кужель. Свідчення того - позитивні відгуки людей про її роботу.

Майже у кожного жителя села є номер мобільного телефону нашого фельдшера. Люди телефонують, просять приїхати або порадити, як діяти в тій чи іншій ситуації. І вона нікому не відмовляє навіть у вихідні, бо розуміє - у роботі медика вихідних не існує.

Оксана Вікторівна неодноразово обиралась депутатом сільської ради, була депутатом районної ради.

Отож праця сільського медика нелегка, наповнена численними проблемами, відповідальна, а головне - фельдшер - така ж людина, як і ми з вами. Він також має право на відпочинок, на дозвілля, на особисті справи. Будьмо взаємно терплячими, пам'ятаймо про свої права і обов'язки по відношенню одне до одного.

Лідія СМОЛЕНСЬКА,
староста села Терешківка

Присемний спогад, як свято для душі

Про День села в Шняківці або Мале село з великою славою!

Хто був у Шняківці? Хто знає Шнякіку? Хто був і знає, той нехай згадає, а той, хто не був і не знає, той нехай собі уявить.

Це невеличке село. У ньому проживає всього-на-всього 275 жителів. Могло бути й більше. Але свій відбиток наклала тенденція часу – смертність перевищує народжуваність. Та ця цифра не для песимістичних роздумів. Населений пункт навіть і гадки не має зникати з демографічної карти Чернігівщини. Навпаки, не схиляє голови перед випробуваннями долі, дивиться з оптимізмом у завтрашній день.

Шняківка має ширих, добросердних і працьовитих мешканців. Така у них спадкова генетика. Саме ж село гідне подиву. Скажіть, чи знайдеться на Чернігівщині хоча б один подібний населений пункт з такою багатомісною історичною спадщиною і високою духовністю? Хай би знайшовся.

Щоб довести справедливості цієї думки, звернемося до фактів.

Шняківка має свою друковану історію. «Мале село з великою славою» - так називається історико-краєзнавча книга жителя села (нині покійного) Андрія Івановича Кичка.

У минулі століття на території села милувала око подорожнього Введенська церква. Це була унікальна архітектурна споруда, яка втілила собою велич сільської культури і символізувала незламність вільнолюбного духу шняківчан.

Останні роки життя провів у Шняківці громадський діяч і письменник Пилип Морачевський. Тут він і знайшов свій вічний спокій. Та перед відходом у вічність підготував до друку Євангеліє українською мовою. До речі, перше в Російській імперії. Честь і повага йому за цю титанічну працю.

Село не відійшло у сутінок небуття після історичних катаклізмів в минулому - 20 столітті.

Задумана народна пісня лунає в Шняківці й нині. Завдяки аматорам сцени. Талановитим виконавцям із самодіяльного колективу «Берегиня».

Чарівні голоси шняківських самодіяльних артистів лунали на всю Україну у недалекому майбутньому, не перестають дивувати слухача й нині, даруючи незабутні враження.

Люди в Шняківці живуть, як одна, дружня родина. Над усе дбають про благоустрій і охайність свого на-

селеного пункту. У минулому році не полінувалися. Закачали рукава і спільно з інвестором відремонтували дорогу по селу протяжністю три кілометри.

А ще жителі села щиро дбають про культурний відпочинок. Для цього започаткували – День села.

Про цьогорічне святкування Дня села розповідає староста Тетяна Улько:

У суботу, 6 липня, свій День села відзначила Шняківка. Біля сільського клубу милували око - виставка майстринь-вишивальниць, картини художника Анатолія Лисенка, макети садиб, декор. Лунала гучна музика.

Вбравшись у вишиванки, сходилися на свято місцеві жителі, завітали й гості – наші земляки.

За останні роки село змінило своє обличчя. У центрі загорілося вуличне світло, встановлено зупинки, на дитячому майданчику грається дівчата. У нас всюди чистота й порядок, біля пам'яток і сільських установ яскравими кольорами миготять квіти. В сільському клубі зроблено реконструкцію опалення, на даний час ведеться ремонт його другого поверху. Тож жителі зустрічали День села піднесено і бадьоро!

Дійство розпочалося з молитви за Шняківку, яку здійснив протоієрей Василь Ковташинець.

Розділити радість святкування до нас завітали: голова ОТГ Андрієць В.М., керуюча справами Боровик О.М., заступник селищного голови Шевчук Р.В., депутат Верховної Ради України Кодола О.М. з помічниками Стратілат Т.М. та Пірковським О.Ф., керівники ТОВ «Агронадія» Ременюк С.В. та Василенко М.М.; колишній голова КСП «Україна» Парубець М.І.

З теплим словом до присутніх звернувся очільник Лосинівської громади Володимир Андрієць. Привітавши жителів Шняківки зі святом, він вручив подяки тим, хто відзначився своєю працею на користь села: воїну АТО Слобожану А.А., який захищав Україну від агресора більше чотирьох років. Колишній акушерці Смоленській О.К., яка не одну сотню новонароджених прийняла на свої руки. Колишній завідувач поштовим відділенням Чудаковій Г.М. Колишньому голові КСП «Україна» Парубцю М.І. Саме завдяки Миколі Івановичу в селі був побудований чудовий двоповерховий сільський будинок культури, який є окрасою нашого населеного пункту й нині. Майбутній виховательці Харченко К.В., яка бере активну участь у громадському житті села.

До присутніх звернувся також депутат Верховної Ради України Олександр Кодола. За багаторічну та плідну працю, за активну творчу діяльність, особистий внесок у розвиток громади, патріотизм, людяність та з нагоди Дня села народний депутат нагородив подяками - старосту села Улько Т.Г., спеціаліста з ведення діловодства Харченко О.М., художнього керівника аматорського колективу «Берегиня» Анатолія Лисенка, якому 22 червня виповнилося 70 років. Учасника АТО Вячеслава Кузьменка, який в недалекому минулому боронив мир і спокій України від російського агресора.

Завдяки благодійникам, голові громади, інвесторам ТОВ «Агронадія», депутату Верховної Ради України Олександру Кодолі, місцевим активістам наше село стає дедалі привабливішим для проживання. Має перспективу розвитку.

Всіх присутніх на святі вітали: гурт «Смоляни» Борзнянського району, аматорський колектив з Прилуцького р-ну «Красляни», самодіяльні артисти Лосинівського будинку культури Валентина Гавриляко, Світлана Ващенко, Наталія Опанасенко, Валерій Дерев'яко, Яна Река. Окрасою свята став виступ шняківського аматорського родинного колективу «Берегиня».

Між піснями лунали привітання найстарішій жительці села Раїси Степанівни Білан, матері трьох синів, вдові учасника війни, а також двом ювілярам, яким виповниться у цьому році 90 років - Ганні Пилипівни Федько та Варварі Степанівни Дідиченко.

Найменша жителька села Євгенія Біленко також отримала чудовий подарунок.

Дівчата ласували морозивом та солодкою ватою, брала участь у різноманітних конкурсах.

Тим часом у здоровенному котлі готувався український куліш, а на мангалі – шашлики. Усі бажаючі були запрошені до святкового столу, щоб оцінити якість приготування страв.

Після концерту розпочався розіграш безпрограшної лотереї, призами якої були гуси, кури, качки, мука, зерно, цукор, побутові предмети та головний приз - порося. Спонсор лотереї – ТОВ «Агронадія».

Вечором молодь розважалася під гучні звуки MASTER GJ.

Завершилось свято красивим та гучним салютом.

Засновник та видавець
ЛОСИНІВСКА СЕЛИЩНА РАДА
 Адреса: 16663 вул. Шевченка, 2, смт. Лосинівка,
 Ніжинський район Чернігівська обл.,
 тел. (04631)61-2-37
 e-mail: losynivskaotg@ukr.net
 Розповсюджується безкоштовно.

Матеріали підготували:
 Юлія КАЛУТА, Микола БОРЩ
 Комп'ютерна верстка:
 Олена ВІТНОВА
 Віддруковано
 ТОВ «Форматплюс-П».

Думки авторів можуть не збігатися з поглядами редакції.
 За точність викладення фактів відповідає автор.
 Редакція має право редагувати та скорочувати матеріали.
 Відповідальність за якість несе друкарня.